

SATURS

1. Uzdevuma risinājuma konceptuālais pamatojums.....	2
2. Dokumentā pielietoto svarīgāko jēdzienu skaidrojumi un definīcijas.....	4
3. Ietekmes uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību ziņojuma formāts.....	4
4. Īpašas Nozīmes Universālās Vērtības objektu individuālā novērtējuma uzskaites anketa.....	6
5. Objekta individuālās ietekmes stipruma novērtējuma anketa.....	8
6. Ietekmes stipruma vērtēšanas kritēriji.....	10
7. Novērtējamo objektu izvēles principi.....	14
8. Rekomendācijas novērtējuma biežumam.....	14
9. Prasības ēku novērtējuma veicēju kvalifikācijai.....	14
Pielikumi.....	16

Ņemot vērā Rīgas Pilsētas Attīstības Departamenta nosprausto darba uzdevumu: "Izstrādāt Rīgas Vēsturiskā Centra (RVC) un tā Aizsardzības Zonas (AZ) teritorijā veikto esošās apbūves pārveidojumu un jaunbūvju novērtējuma metodiku, lai izvērtētu Plānojumā noteikto mērķu sasniegšanu un ietekmi uz kultūrvēsturiskās vides vērtību"¹, Arhitektūras Birojs Forma, SIA (AB Forma) un Kristis Kārklīšs Design, LLC (KKD) pārstāvošā darba grupa (turpmāk darba grupa) piedāvā sekojošu apbūves pārveidojumu un jaunbūvju novērtējuma metodikas priekšlikumu:

Uzdevuma risinājuma konceptuālais pamatojums

Par pamatu vērtēšanas metodikai pieņemts RVC teritorijas, kā UNESCO Pasaules Kultūrmantojuma vērtību pārstāvošas vietas statuss. RVC kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana ir mērķprogramma ar vietēju, nacionālu un starptautisku nozīmi.

Uzņemot RVC teritoriju UNESCO pasaules kultūrmantojuma uzskaitē, UNESCO uzdod Rīgas pilsētai, kā kultūrvēsturiskā mantojuma vietas pārvaldnieci, rūpēties par tās uzraudzībā esošo vērtību saglabāšanu, kas tiek nodrošināts, pamatojoties uz sekojošiem Latvijas Republikas likumdošanas aktiem:

- Likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību"; Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums (29.05.2003);
- Ministru kabineta 12.03.2004. noteikumi Nr. 127 "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi".

Kultūrmantojuma vērtību aizsardzība tiek īstenota arī ar sekojošu Rīgas Pilsētā spēkā esoši likumdošanas dokumentu palīdzību:

- Rīgas domes 07.02.2006. saistošie noteikumi Nr. 38 "Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi";
- Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;
- Rīgas domes 18.08.2009. saistošie noteikumi Nr. 5 „Grozījumi Rīgas domes 2005. gada 20. decembra saistošajos noteikumos Nr. 34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

RVC un AZ nākotnes attīstības mērķi un uzdevumi ir aprakstīti dokumentā "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāns 2006. – 2018. gadam" un ar to saistītajos grozījumos.

Šādam RVC teritorijas kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības aizsardzības mehānismam esot spēkā kopš 2006. gada, RVC robežās īstenoti neskaitāmi restaurācijas, renovācijas, rekonstrukcijas un jaunbūvju projekti, kuru ieteikmes novērtējums uz Rīgas Vēsturiskā Centra kultūrmantojuma vērtību ir šī projekta uzdevuma pamatā.

Izstrādātās metodikas mērķis nav novērtēt jaunuzbūvēto ēku atbilstību esošajai likumdošanai (mehānisma darbības iekšējo efektivitāti), bet gan to ietekmi uz kopējo RVC teritorijas Īpašas Nozīmes Universālo Vērtību² (turpmāk ĪNUV) un, tādejādi, dotu iespēju novērtēt esošo aizsardzības un saglabāšanas mehānisma sistēmas atbilstību pamatmērķa noteiktajiem kritērijiem. Šajā sakarā ir ļoti svarīgi apzināties sistemātiska

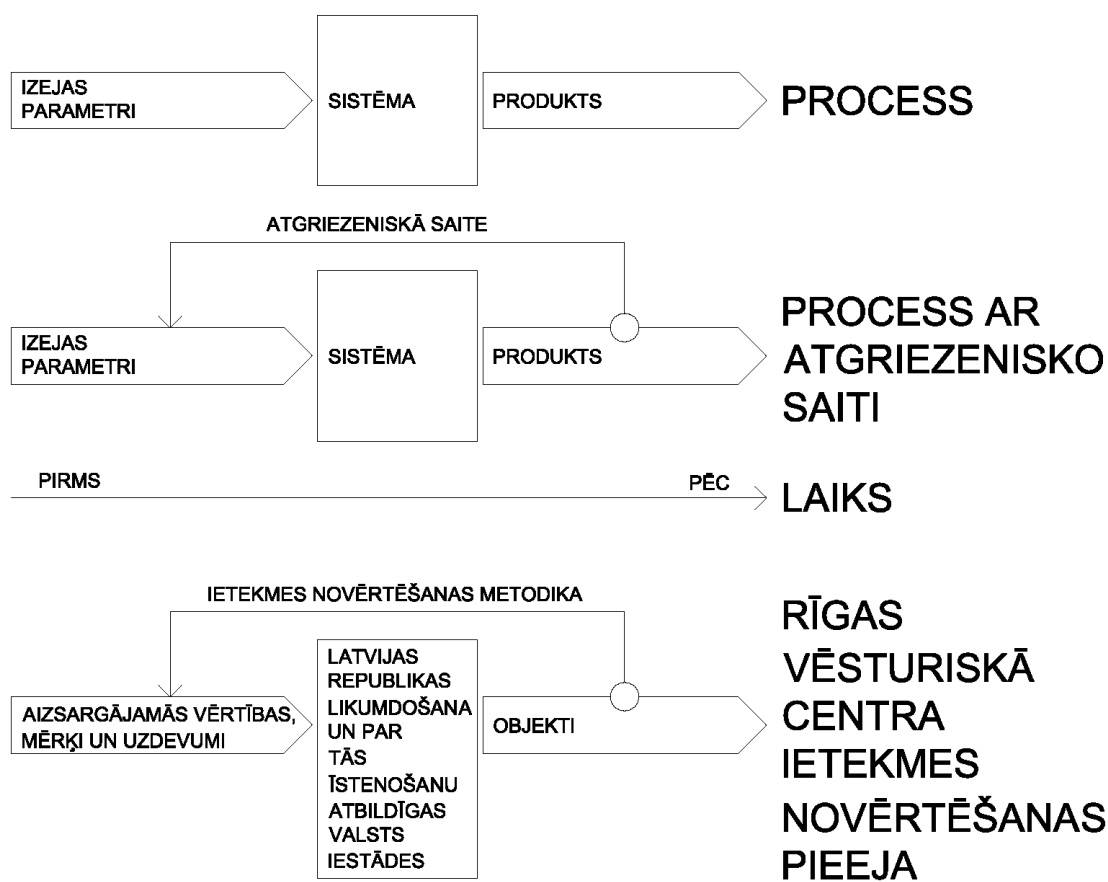
¹ Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, Pilsētvides attīstības pārvalde, Tehniskā Specifikācija, Sadaļa Nr. 3 – Darba mērķis

² WHC Nomination documentation, UNESCO Region – Europe, File name – 605.pdf

rakstura piederību un attiecības starp vairākām šim projektam nozīmīgām likumdošanas dokumentu un likuma spēku nepārstāvošu dokumentu kategorijām.

Projekta darba grupa par izejas punktu vērtēšanas metodikas izstrādei pieņem 'atgriezeniskās saites' principu, kur sistēmas atbilstība sākotnējo mērķu sasniegšanai tiek vērtēta, radot iespēju novērtēt sistēmas radīto rezultātu atbilstību, tos pielīdzinot sākotnējiem mērķiem un sekojoši novērtēt pašas sistēmas atbilstību savai funkcijai un uzdevumiem. Šādas neatkarīgas un objektīvas informatīvās saiknes izveidošanai ir nepieciešams izveidot jaunu informācijas apstrādes un novērtēšanas mehānismu, kas savas uzbūves un darbības ziņā atrodas ārpus novērtējamās mehānismu sistēmas robežām un ir no tās neatkarīgs.

Atgriezeniskas saites diagramma

Sekojoši, RVC ietekmes uz kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību metodika izstrādāta, vadoties no ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) ieteiktajām vadlīnijām³ un vērtējuma metodes pamatā esošo vērtējuma kategoriju un parametru definīcijām. Darba grupas mērķis, vērtējuma metodi un tās pielietojuma procesu veidojot, bija panākt maksimālu vērtējuma objektivitāti, kā arī pārliecināties, ka Rīgas kultūrvēsturiskā mantojuma izmaiņu ietekmes metodika un standarti ir tieši pielīdzināmi UNESCO ietekmes uz ĪNUV noteikšanas praksē pieņemtajam formātam.

³ Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties, A publication of the International Council on Monuments and Sites (ICOMOS), January 2011

Atsaucoties uz ICOMOS vadlīnijām ietekmes uz kultūrvēsturisko mantojumu novērtējumam, par atskaites punktu tiek pieņemts RVC sākotnējais ĪNUV pamatojums. Šajā dokumentā Rīga aprakstīta kā 3 dažādiem apbūves periodiem raksturīgas apbūves raksturu saglabājušas (Viduslaiku, 19. gs. Jūgendstila un 19.gs. koka arhitektūras) pilsētas paraugu. RVC kā ĪNUV pārstāvošas vietas kopējo vērtību veido individuālu objektu vērtības kopums. Tādejādi, nosakot izmaiņu novērtējumu katram objektam individuāli, var tikt novērtēta arī to ietekme uz visas kultūrvēsturiskā mantojuma vietas ĪNUV. Vērtēšanas procesā uzmanību jāpievērš ĪNUV autentiskumam (vērtības avota ticamība un patiesums) un integritātei (cik spēcīgi autentiskums ir saglabājies un vai tas netiek kaut kādā mērā apdraudēts)⁴. ICOMOS vadlīnijas iesaka autentiskuma vērtējumam veikt vēsturisku liecību izpēti, bet integritātes vērtējumam obligāts ir objekta novērtējums dabā.

Dokumentā pielietoto svarīgāko jēdzienu skaidrojumi un definīcijas

Pasaules Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vieta (*World heritage site*) – Rīgas Vesturiskais Centrs.

Īpašas Nozīmes Universālā Vērtība (*Outstanding Universal Value*) – aizsargājama Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietas pārstāvēta vērtība. Šo vērtību RVC gadījumā veido tajā ietilpstošo objektu individuālās vērtības kopums.

Ietekmes uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību noteikšana (*Heritage Impact Assesment*) – process, kura rezultātā tiek novērtēta izmaiņu ietekme uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību.

Ietekmes stiprums (*Magnitude of Impact*) – tiek noteikts novērtējot ar ietekmi saistīto faktoru kopumu. Tai skaitā: vai ietekme ir tieša, netieša, īslaicīga, pastāvīga, atgriezeniska vai neatgriezeniska. Ietekme var būt gan ar pozitīvu gan arī ar negatīvu vērtību.

Ietekmes nozīme (*Significance of the effect of change or the overall impact*) – tiek noteikts apvienojot ietekmes stiprumu ar individuālā objekta vērtību. Ietekmes nozīmes kopvērtējums visiem kultūrvēsturiskā mantojuma vietā ietilpstošajiem individuālajiem objektiem ļauj noteikt ieteikmi uz kultūrvēsturiskā mantojuma vietu kopumā.

Objekta Vērtība (*Value of Heritage Asset*) – tiek noteikta pēc jau agrāk izstrādātas un šobrīd pielietojumā esošas Valsts Pieminekļu Inspekcijas metodikas.

Ietekmes uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību ziņojuma formāts

Ietekmes uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību noteikšanas mērķis ir apkopot vērtējumus ietekmes stiprumam un nozīmei uz individuālo objektu vērtību, lai šo informāciju vēlāk iekļautu ICOMOS atskaitē, ko UNESCO prasa iesniegt reizi 6 gados. ICOMOS vadlīnijas iesaka sekojošu ziņojuma formātu⁵:

- pareizu Pasaules Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietas nosaukumu,
- tā ģeogrāfiskās koordinātes,

⁴ Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties, 4-1

⁵ Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties, Appendix 4: Heritage Impact Report Contents

- Pasaules Kultūrmantojuma Vietas statusa piešķiršanas datums,
- Ietekmes uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību noteikšanas ziņojuma datums,
- organizācijas vai institūcijas nosaukums, kas ir atbildīga par Ietekmes uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību noteikšanas ziņojuma sagatavošanu
- organizācijas vai institūcijas nosaukums kam ziņojums ir sagatavots/adresēts,
- atskaite par to, vai ziņojumu ir pārbaudījuši un novērtējuši neatkarīgi eksperti

Ziņojuma saturs un uzbūve:

1. Kopsavilkums - jābūt iekļautiem visiem galvenajiem jautājumiem un šai teksta daļai ir jābūt izmantojamai neatkarīgi no pārējā dokumenta.

2. Saturs

3. Ievads

4. Metodika

- datu avoti
- publicēti darbi
- npublicētie ziņojumi
- datu bāzes
- apsekojumi dabā
- Ietekmes novērtēšanas metodika
- novērtējuma apjoms
- kultūrvēsturiskā mantojuma avotu novērtēšana
- specifisku Ietekmju un pārmaiņu novērtēšana pēc to mēroga
- kopējās Ietekmes novērtēšana
- novērtējuma teritorijas apraksts

5. Vietas vēsture un apraksts - galvenais šajā sadaļā ir ĪNUV pamatojums, un to veidojošo raksturīpašību apraksts, kas ir autentiskuma un integritātes pārskatu pamatā.

Šajā sadaļā papildus tiem objektiem, kam ir valsts vai vietēja mēroga pieminekļu statuss ir svarīgi pieminēt arī tos objektus, kuriem šāda statusa nav. Tajā jāizklāsta novērtējamās teritorijas vēsturiskā attīstība, un jāapraksta tās raksturīpašības, piemēram, vēsturiskas ainavas elementus, tai skaitā teritorijas dalījuma struktūru, robežas un līdz mūsdienām saglabājušās vēsturiskās liecības, kas palīdz izprast vēsturiski izveidojušos ainavu un kultūras mantojumu. Aprakstam sevī jāiekļauj informācija par stāvokli kopumā, kā arī par individuāliem objektiem un to īpašībām, vides fiziskām īpašībām, svarīgākajiem skatiem un nemateriāla rakstura saiknēm, kuras var būt saistītas ar ĪNUV īpašībām.

6. Izmaiņu vai ierosinātās pilsētas attīstības projektu apraksts

7. Ierosināto izmaiņu kopējās Ietekmes novērtējums

Šajā daļā ir jāizklāsta novērtējums par konkrētām izmaiņām un Ietekmi uz ĪNUV raksturīpašībām un citiem Kultūrvēsturiskā Mantojuma avotiem. Tajā jāietver apraksts un novērtējums par tiešo vai netiešo Ietekmi, tostarp fizisko Ietekmi, vizuālās un skaņas uztveres Ietekmi uz atsevišķām vērtības raksturīpašībām un vērtību pārstāvošiem objektiem, to grupām, kā arī uz novērtējumā iekļauto teritoriju kopumā. Ietekme uz ĪNUV jāvērtē, apkopojot individuālas Ietekmes novērtējumu uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietas ĪNUV pārstāvošiem objektiem. Vērā jāņem visu veidu Ietekmes uz visiem izmaiņas skārušajiem objektiem. Ietekmes noteikšanas gaitā vērtētājiem ir nepieciešams pielietot uz profesionālo pieredzi balstītu interpretāciju, pasniedzot informāciju tālāku lēmumu pieņemšanai vispiemērotākajā formātā.

Aprakstā jāiekļauj novērtējums tam kā ierosināto pilsētas attīstības projektu Ietekmes nozīmes kopums Ietekmē atsevišķas raksturīpašības un visu Kultūrvēsturiskā Mantojuma vietu kā tādu. Var būt nepieciešams iekļaut novērtējumu arī tam, kā šīs izmaiņas var Ietekmēt vietas uztveri vietējā, nacionālā un starptautiskā līmenī.

8. Pasākumi, lai izvairītos, samazinātu vai kompensētu ietekmi

Nevēlamas ietekmes smazināšanas pasākumi sevī ietver gan uz vispārējo vietnes vērtības aizsardzību gan arī uz konkrētu objektu vērtības aizsardzību orientētu rīcību un dalās sekojošās kategorijās:

- pasākumi, kas nepieciešami pirms attīstības projekts vai ar to saistītās izmaiņas iesākas (piemēram, arheoloģiskie izrakumi),
- pasākumi, kas nepieciešami būvniecības vai izmaiņas ieviešanas laikā (piemēram, arheoloģijas eksperta uzraudzība vai arī fiziska vertību aizsardzība) un
- jebkuri pasākumi laika posmā pēc celtniecības darbu pabeigšanas, kas saistās ar attīstības projekta vai izmaiņu ekspluatāciju (piemēram, skaidrojot pieejas ierobežojumu pasākumus, izpratnes veidošana, izglītība, rekonstrukcijas priekšlikumi),
- priekšlikumi ietekmes uz Kultūrvēsturisko Mantojumu novērtējuma laikā iegūtās informācijas, zināšanu vai jauniegūtas izpratnes izplatīšanai. Izplatāmā informācija pamatojama un ilustrējama ar attiecīgiem dokumentāliem, zinātniskiem vai lauka pētījumiem.

9. Kopsavilkums un secinājumi, tostarp:

- skaidrs paziņojums par ietekmi uz Pasaules Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietas ĪNUV, tās integritāti un autentiskumu,
- risks Pasaules Kultūrmantojuma Vietas statusa pazaudēšanai,
- jebkura labvēlīga ietekme, tostarp, labākas zināšanas, izpratne un sabiedrības izglītošanas veicināšana.

10. Bibliogrāfija

11. Lietoto terminu vārdnīca

12. Pateicības un autorība

13. Pievienotās ilustrācijas un fotogrāfijas, piemēram:

- atrašanās vieta un Pasaules Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietas apjoms, tostarp buferjoslas
- novērtējumā iekļautā teritorija
- attīstības projekti vai priekšlikumi izmaiņām
- vizuālā vai redzamības analīze
- ietekmes mazināšanas pasākumi
- galvenās vietas un skati

14. Pielikumi ar detalizētiem datiem, piemēram:

- individuāli vērtēto objektu uzskaites anketas, aprakstošs kopsavilkums un ietekmes kopsavilkums
- dokumentāli pētījumi
- lauka pētījumu ziņojumi (piemēram, ģeodēzisks uzmērījums, eksperimentālu izmēģinājumu gaitā iegūti mērījumi, izrakumi)
- zinātniski pētījumi
- saraksts ar ekspertiem-konsultētājiem un konsultāciju atbildēm
- projektu vai paredzēto izmaiņu īsi pārskati

Īpašas Nozīmes Universālās Vērtības objektu individuālā novērtējuma uzskaites anketas formāts

Novērtējuma uzskaites anketas formāts izveidots pamatojoties uz ICOMOS kultūrmantojuma ietekmes novērtējuma vadlīnijām⁶.

Punktos 14 un 16 vērtība tiek noteikta, izmantojot Ietekmes Stipruma noteikšanas anketu - Tabula INM 5. Punktos 15 un 17 Ietekmes Nozīmes vērtība tiek

⁶ Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties, Appendix 3C

noteikta pēc Tabulas INM 2, apvienojot punktus 14 un 16 norādīto ietekmes Stipruma vērtību ar Objekta Vērtību⁷.

Forma INM 1
ĪPAŠAS NOZĪMES UNIVERSĀLAS VĒRTĪBAS OBJEKTU
INDIVIDUĀLA NOVĒRTĒJUMA ANKETA
(formāts veidots vadoties pēc ICOMOS vadlīnijām)
Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
Pilsētvides attīstības pārvalde
Vēsturiskā centra plānošanas nodaļa

1. Objektu identificējošs (kadastra) numurs	
2. Objekta nosaukums (ja attiecas)	
3. Atrašanās vieta - adrese (ar pievienotu grafisku norādi kartē)	
4. Objekta tips	
5. Novērtējuma veikšanas datums	
6. Likumdošanā noteiktais statuss (vietēja mēroga piemineklis, nacionālā mēroga piemineklis, UNESCO Pasaules Kultūras Mantojuma Vietas statuss)	
7. Īss objekta apraksts	
8. Slāvkulis	
9. Autentitāte	
10. Integritāte	
11. Saikne ar citiem objektiem	
12. Atbilstība Rīgas Vēsturiskā Centra un tā Aizsardzības Zonas Plānojuma mērķiem un uzdevumiem	
13. Vērtība (sk. formu INM 3 - Ēku Kultūrvēsturiskās Vērtības Noteikšana un Kategorijas)	
14. Objekta attīstības ietekmes stiprums - celtniecības fāze (sk. izmaiņu ietekmes stipruma noteikšana, INM Tabula 1)	
15. Objekta attīstības ietekmes nozīmīgums - celtniecības fāze (sk. izmaiņu ietekmes nozīmīguma noteikšana, INM Tabula 2)	
16. Objekta attīstības ietekmes stiprums - ekspluatācijas fāze (sk. izmaiņu ietekmes stipruma noteikšana, INM Tabula 1)	
17. Objekta attīstības ietekmes nozīmīgums - ekspluatācijas fāze (sk. izmaiņu ietekmes nozīmīguma noteikšana, INM Tabula 2)	

⁷ Objekta Vērtību nosaka Pieminekļu Aizsardzības Inspekcijas komisija, kas izveidota speciāli šim nolūkam, un objektu vērtību nosaka pēc jau agrāk izstrādātiem standartiem.

Tabula INM 2
IETEKMES NOZĪMES LIELUMA NOTEIKŠANA INDIVIDUĀLIEM OBJEKTIEM
 (formāts veidots vadoties pēc ICOMOS vadlīnijām)

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
 Pilsētvides attīstības pārvalde
 Vēsturiskā centra plānošanas nodaļa

OBJEKTA VĒRTĪBA	IETEKMES STIPRUMS				
	BEZ IZMAIŅĀM	ĻOTI VĀJA	VĀJA	SPECĪGA	ĻOTI SPECĪGA
	IETEKMES NOZĪME (POZITĪVA VAI NEGATĪVA)				
OBJEKTIEM AR UNIKĀLU ĪPAŠAS NOZĪMES UNIVERSĀLO VĒRTĪBU	NEITRĀLA (0)	NELIELA (1)	VIDĒJA / LIELA (2.5)	LIELA / ĻOTI LIELA (3.5)	ĻOTI LIELA (4)
ĻOTI AUGSTU VĒRTĪBU	NEITRĀLA (0)	NELIELA (1)	VIDĒJA / LIELA (2.5)	LIELA / ĻOTI LIELA (3.5)	ĻOTI LIELA (4)
AUGSTU VĒRTĪBU	NEITRĀLA (0)	NELIELA (1)	VIDĒJA / NELIELA (1.5)	VIDĒJA / LIELA (2.5)	LIELA / ĻOTI LIELA (3.5)
VIDĒJU VĒRTĪBU	NEITRĀLA (0)	NEITRĀLA / NELIELA (.5)	NELIELA (1)	VIDĒJA (2)	VIDĒJA / LIELA (2.5)
ZEMU VĒRTĪBU	NEITRĀLA (0)	NEITRĀLA / NELIELA (.5)	NEITRĀLA / NELIELA (.5)	NELIELA (1)	NELIELA / VIDĒJA (1.5)
ĻOTI ZEMU VĒRTĪBU (VIDI DEGRADĒJOŠI OBJEKTI)	NEITRĀLA (0)	NEITRĀLA (0)	NEITRĀLA / NELIELA (.5)	NEITRĀLA / NELIELA (.5)	NELIELA (1)

IETEKMES NOZĪMES NOVĒRTĒJUMA SKAITLISKĀ VĒRTĪBA
NEITRĀLA = 0
NELIELA = 1
VIDĒJA = 2
LIELA = 3
ĻOTI LIELA = 4

Objekta individuālās ietekmes stipruma novērtējuma anketa

Anketas grafisko paraugu - Tabula INM 5 skatīt sadaļā 'Pielikumi'.

1. Pilsētas vēsturisko plānojuma un telpisko struktūru:

- vēsturiskajam pilsētas teritoriālajam dalījumam;
- (Vecrīga, Citadele, Bulvāru loks, Ārrīgas centra daļa u. c.)

- vēsturiskajam ielu un laukumu tīklam;
- zemes gabalu struktūrai, apbūvei un tās mērogam, ritmam un raksturīgai proporciju sistēmai, kas ir atšķirīga dažādās RVC un tā AZ teritorijās, apbūvētās un neapbūvētās platības raksturīgām attiecībām, kvartālu iekšējās telpas mērogam, funkcijai;
- apbūves līnijām (būvlandes);
- publiskās ārtelpas un apstādījumu sistēmai (neapbūvējamas publiskās ārtelpas - Akadēmijas laukums, Alberta laukums, Dailes teātra apkārtnē starp Bruņinieku, Brīvības un Šarlotes ielu; Doma laukums; Herdera laukums; Jēkaba laukums; Līvu laukums; Pils laukums; Rātslaukums; Latviešu strēlnieku laukums; Vašingtona laukums; Vecpilsētas laukums; Rīgas vēsturiskā centra ielas);
- vēsturiskām ūdenstecēm un ūdenstilpnēm (Daugava, mazā Daugava, Bieķengrāvis, Kileveina grāvis, Roņu dīķis, Zunds, Āzene, Āgenskalna līcis, Kileveina grāvis, ostas akvatorijas, Pilsētas kanāls un to krastmalas);

2. Pilsētvides lielmēroga ainavisko kvalitāti:

- vēsturiskās apbūves un atsevišķu ielu un laukumu apbūves silueti, ko veido ēku galvenās dzegas, slīpo jumtu plaknes, arhitektoniskais dekors un elementi;
- Vecrīgas, RVC laukumu apbūves un Ķīpsalas panorāmas;
- skatu perspektīvas (uz Vecrīgu un citām vēsturiskā centra apbūves dominantēm no nozīmīgākajiem skatupunktiem publiskajā ārtelpā un augstajiem skatu punktiem (Pētera baznīcas skatu laukums, Stacijas pulksteņa restorāna u.c.) RVC un tā aizsardzības zonā un ārpus tās);
- no RVC teritorijas uz atklātajām pilsētas telpām RVC aizsardzības zonā - Daugavu un tās krastmalām, Pārdaugavu u. c.;
- ielu telpas ietvaros, it sevišķi skatos uz apbūves veidotajiem ielu noslēgumiem - baznīcas, citi neitrāli akcenti;
- ūdensbaseinu virsmas "spoguļi" kontekstā ar citām kultūrvēsturiskās vides sastāvdaļām;

3. Vēsturiskās apbūves mērogam un raksturam:

(īpaši — viduslaiku, 19.gs.jūgendstila un 19.gs.koka apbūve; kultūrvēsturiski unikālas ēkas; kultūrvēsturiski ļoti vērtīgas ēkas; kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas.)

4. Pazemes kultūrvēsturiskajam mantojumam:

(arheoloģiskais kultūrslānis un arheoloģiskie elementi).

5. Publiskās un privātās ārtelpas labiekārtojuma autentiskiem vēsturiskiem elementiem:

- ielu un laukumu dažādie bruģa segumi, ietju klinkera ķieģeļu segumi, vēsturiskie pagalmu zemes virsmas segumi, parku grants celiņi u. c.;
- kvartālu iekšējās telpas tradicionālā veidošana ar apstādījumiem;
- virszemes inženierbūves;
- vēsturiskie labiekārtojuma elementi, publiskās ārtelpas un iekškvartālu, iekšpagalmu telpas arhitektoniskie, funkcionālie un dizaina objekti.

6. Ainavu arhitektūras, dārzu mākslas, apstādījumu veidošanas tradīcijām.

(parki, dārzi un vēsturiskās kapsētas – Esplanāde, Grīziņkalns, kanālmalas apstādījumi, Kronvalda parks, Lielie kapi, Pokrova kapi un Jēkaba kapi, Vērmanes parks, Viestura dārzs, Ziedoņdārzs);

7. Būvmākslas atsevišķo nozaru autentiskiem darinājumiem un tehnoloģiju izpausmēm:

- arhitektūra un būvmāksla;
- dekoratīvā māksla;
- būvamatniecības darinājumi, tehnoloģijas, tehnikas;
- mazās arhitektūras formas;
- materiāli, krāsa, faktūra
- interjeru dekoratīvā māksla.

Pretī katrai kategorijai Objektu novērtējuma anketā jānosaka ietekmes stiprums, vadoties no sekojošiem kritērijiem:

Tabula INM 3
IETEKMES STIPRUMA UZ OBJEKTU VĒRTĪBA
(formāts veidots vadoties pēc ICOMOS vadlīnijām)

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
Pilsētvides attīstības pārvalde
Vēsturiskā centra plānošanas nodaļa

IETEKMES STIPRUMS				
BEZ IZMAIŅĀM	ĻOTI VĀJA	VĀJA	SPĒCĪGA	ĻOTI SPĒCĪGA

IETEKMES STIPRUMA SKAITLISKĀ VĒRTĪBA
BEZ IZMAIŅĀM = 0
ĻOTI VĀJA = 1
VĀJA = 2
SPĒCĪGA = 3
ĻOTI SPĒCĪGA = 4

Ietekmes stipruma vērtēšanas kritēriji

Ļoti spēcīga (ietekme visos mērogos ieskaitot pilsētas mērogu)

Tiešā ietekme

Negatīvs - *Izmaiņas objekta galvenajos elementos ir tik lielas, ka skatoties uz ĪNUV aprakstu tas ir pilnīgi pārveidots.*

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas atbilst Kultūrvēsturiskās vides būtiskiem pārveidojumiem (3.punktu) , kā arī nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma pamatprincipiem (vērtējuma atbilstošās sadaļas) un tā grafiskās daļas noteikumiem.

Pozitīvs – *ja izmaiņu rezultātā tiek novērsti iepriekš veikti būtiskie pārveidojumi un/vai tie atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem*

MK noteikumu Nr.127 izmaiņas atbilst Kultūrvēsturiskās vides būtiskiem pārveidojumiem (3.punktu) , kā arī atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem..
RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem (5.punktu)

Netiešā ietekme

Negatīvs – *visaptverošas izmaiņas vidē.*

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas atbilst Kultūrvēsturiskās vides būtiskiem pārveidojumiem (3.punktu) , kā arī nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma pamatprincipiem (vērtējuma atbilstošās sadaļas) un tā grafiskās daļas noteikumiem.

Positīvs - ja izmaiņu rezultātā tiek novērsti iepriekš veikti **būtiskie pārveidojumi** un/vai tie atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 Kultūrvēsturiskās vides būtiskiem pārveidojumiem (3.punktu) , kā arī atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem..

Atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem (5.punktu).

Spēcīga (ietekme no konkrētā objekta līdz attiecīgās pilsētas teritorijas daļas mērogam)

Tiešā ietekme

Negatīvs - Izmaiņas objekta galvenajos elementos ir tik lielas, ka skatoties uz ĪNUV aprakstu tas ir būtiski mainīts.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma pamatprincipiem (vērtējuma atbilstošās sadaļas) un tā grafiskās daļas noteikumiem.

Positīvs - Izmaiņu , rezultātā tiek novērsti būtiskie pārveidojumi un/vai tie atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem

Atbilstoši MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem., Atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem (5.punktu)

Netiešā ietekme

Negatīvs – būtiskas izmaiņas vidē.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZteritorijas plānojuma pamatprincipiem (vērtējuma atbilstošās sadaļas) un tā grafiskās daļas noteikumiem.

Positīvs – ja izmaiņu rezultātā tiek novērsti būtiskie pārveidojumi un/vai tie atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem.

atbilst MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem.. Atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem (5.punktu)

Vāja (ietekme no konkrētā objekta līdz tuvāko kvartālu mērogam)

Tiešā ietekme

Negatīvs - Izmaiņas objekta galvenajos elementos ir tik lielas, ka skatoties uz ĪNUV aprakstu tas ir nedaudz mainīts.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo noteikumu (7.6.3., 8.4.2., 8.4.3.,8.4.5. .punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma pamatprincipiem (vērtējuma atbilstošās sadaļas) un tā grafiskās daļas noteikumiem.

Positīvs - ja izmaiņu rezultātā tiek novērsti pārveidojumi un/vai tie atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo noteikumu (7.6.3., 8.4.2., 8.4.3.,8.4.5. .punktu) nosacījumiem.

Atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem (5.punktu)

Netiešā ietekme

Negatīvs – pamanāmas izmaiņas vidē.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo noteikumu (7.6.3., 8.4.2., 8.4.3.,8.4.5. .punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZteritorijas plānojuma pamatprincipiem (vērtējuma atbilstošās sadaļas) un tā grafiskās daļas noteikumiem.

Positīvs - ja izmaiņu rezultātā tiek novērsti pārveidojumi un/vai tie atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo noteikumu (7.6.3., 8.4.2., 8.4.3.,8.4.5. .punktu) nosacījumiem.

Atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem (5.punktu)

Ļoti vāja (ietekme no konkrētā objekta līdz blakus esošajiem objektiem)

Tiešā ietekme

Negatīvs - *Nelielas izmaiņas vēsturiskās ēkas elementiem ka skatoties uz ĪNUV aprakstu , tās diez vai ietekmē to.*

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo noteikumu (8.4.2., 8.4.3.,8.4.5..punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZteritorijas plānojuma pamatprincipiem (vērtējuma atbilstošās sadaļas) un tā grafiskās daļas noteikumiem.

Positīvs - *ja izmaiņu rezultātā tiek novērsti pārveidojumi un/vai tie atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem*

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo noteikumu (8.4.2., 8.4.3.,8.4.5..punktu) nosacījumiem.

Atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma mērķiem (5.punktu)

Netiešā ietekme – nav izmaiņas

Bez izmaiņām

Tiešā ietekme – nav izmaiņas

Netiešā ietekme – nav izmaiņas

Objekta kopējās ietekmes stipruma vērtība tiek aprēķināta kā vidējais matemātiskais koeficients visām tabulā iekļautajām kategorijām. Īpašas Nozīmes Universālās Vērtības objektu individuālā novērtējuma uzskaites anketas 17. punktā ietekmes nozīmīguma noteikšana notiek pēc ICOMOS vadlīnijās norādītās vērtējuma tabulas, kas nosaka ietekmes Nozīmīgumu, vērtējumā apvienojot Objekta Vērtību un ietekmes Stiprumu⁸ (sk. Tabula INM 2).

Objekta Vērtība tiek noteikta pēc jau agrāk izstrādātas un šobrīd pielietojumā esošas Valsts Pieminēkļu Inspekcijas metodikas.

Tabula INM 4 OBJEKTA VĒRTĪBAS NOTEIKŠANA

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
Pilsētvides attīstības pārvalde
Vēsturiskā centra plānošanas nodaļa

OBJEKTA VĒRTĪBA					
ĻOTI ZEMA VĒRTĪBA (VIDI DEGRADĒJOŠI OBJEKTI)	ZEMA VĒRTĪBA	VIDĒJA VĒRTĪBA	AUGSTA VĒRTĪBA	ĻOTI AUGSTA VĒRTĪBA	OBJEKTI AR UNIKĀLU ĪPAŠAS NOZĪMES UNIVERSĀLO VĒRTĪBU

Ietekmes Nozīmīguma vērtība var būt pozitīva vai negatīva, atkarībā no to veidojošās ietekmes Stipruma vērtības. Visa RVC Pasaules Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietas ietekmes nozīmīguma kopums tiek aprēķināts kā vidējais aritmētiskais koeficients Objektu individuālās ietekmes Nozīmīguma vērtībām.

⁸ Guidance on Heritage Impact Assessments for Cultural World Heritage Properties, p. 9-10

Vērtējums veicams atsevišķi katrā no 11 Ministru Kabineta noteikumos noteiktajām apakšteritorijām. Vērtējuma objektu atlasē sevišķa uzmanība jāpievērš tiem objektiem, kam ir vislielākās ietekmes potenciāls attiecībā uz kopējo RVC ĪNUV. Šie objekti dalās 4 kategorijās:

- 1) objekti, kas raksturojami kā 'viduslaiku apbūves', 'jūgendstila apbūves', un 'koka apbūves' piemēri. Ņemot vērā to, ka Rīgas ĪNUV aprakstam un Pasaules Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vietas statusa piešķiršanai par pamatu izmantots fakts, ka Rīgā neskartas saglabājušās Viduslaiku, Jūgendstila un koka arhitektūras apbūve)
- 2) Obligāti vērtējami visi objekti, kuriem ir unikālas, ļoti vērtīgas vai vērtīgas ēkas statuss. Tieši šajās kategorijās iekļauto ēku vērtības mazināšanas gadījumā izjūtama vispēcīgākā ietekme uz kopējo vietas vērtību.
- 3) Obligāti vērtējami visi objekti, kam ir vidi degradējošs statuss. Šajā ēku grupā ieskaitāmas visas avārijas stāvoklī esošās ēkas. Tieši šīs kategorijas objekti pārstāv ļoti lielu pozitīvās ietekmes potenciālu uz Kultūrvēsturiskā Mantojuma Vērtību kā savās robežās, tā arī RVC teritorijai kopumā.
- 4) Obligāti vērtējami visi objekti, kas klasificēti kā jaunbūves, rekonstrukcijas un renovācijas.

Kopējo vērtēšanas procesam pakļauto objektu skaitu nosaka vai nu visas augstāk pieminētajās kategorijās ietilpstošie objekti, vai arī 33% proporcija no kopējā izmaiņām pakļauto objektu skaita, par saistošu vienmēr pieņemot lielāko ciparu. Gadījumos, kad visu iepriekšminēto obligāto vērtējuma kategoriju objektu summa ir mazākā kā 33%, atlikušo skaitu vērtētāju grupa nosaka pēc savas izvēles par prioritāti nosakot tos gadījumus, kam ir vislielākais ietekmes potenciāls uz vietas kopējā kultūrmantojuma vērtības ietekmi. Papildus augstākpieminētajiem gadījumiem, vērtētājiem jāizvēlas objekti kuru izmaiņas rezultātā radusies izteikta tieša vai netieša ietekme uz RVC kultūrvēsturisko vērtību. Šeit sevišķu uzmanību jāpievērš gadījumiem, kuros manipulēts ar projekta izmaiņu apraksta terminoloģiju, lai saņemtu celtniecības atļauju, radot iespaidu par mazāku ietekmes potenciālu, kā patiesībā. Piemēram, 'renovācija', kas patiesībā ir jaunbūve; 'restaurācija', kas patiesībā ievieš būtiskas izmaiņas vērtību pārstāvošā objekta elementos; objekti, kuros notikusi funkcijas maiņa, kā arī labiekārtojuma projekti, kas būtiski izmaina vērtību pārstāvošā objekta saikni ar vidi.

Rekomendācijas novērtējuma biežumam

Novērtējums jāveic reizi 6 gados (cikls sakrīt ar UNESCO pieprasītajām Heritage Impact Report atskaitēm) ar pietiekošu priekšlaicīgas sagatavošanās laika posmu, lai pēc novērtējuma rezultātu apkopošanas tos būtu iespējams savlaicīgi iekļaut kopējā UNESCO atskaitē.

Prasības ēku novērtējuma veicēju (ekspertu) kvalifikācijai

Nepieciešamā kvalifikācija: maģistra grāds arhitektūrā vai pilsētplānošanā, prakses sertifikāts, pieredze kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā – 5. gadi ar min. 3 realizētiem šādai kategorijai atbilstošiem projektiem. Visiem vērtēšanā iesaistītajiem ekspertiem obligāti jāiziet vērtēšanas metodikas pielietojuma apmācība.

Minimāli nepieciešamais ekspertu skaits ēku novērtējuma par veiktajiem pārveidojumiem RVC un tā aizsardzības zonas teritorijā izstrādei: minimāli nepieciešami trīs eksperti ietekmes uz vērtību novērtējuma veikšanai. Tāpat jānodrošina iespēja ekspertiem konsultēties ar vienu speciālistu katrā no sekojošajām ar kultūrvēsturiskā

mantojuma vērtības saglabāšanu saistītām jomām: ainavu arhitektūra, māksla, arhitektūras vēsture.

PIELIKUMI

1. Piemērs – RBS Skals biroju ēka , Matrožu iela 15 – jaunbūve (piemērs , objekts paredzēts vērtēšanai)

1. Pilsētas vēsturisko plānojuma un telpisko struktūru:

- vēsturiskajam pilsētas teritoriālajam dalījuma;

(Vecrīga, Citadele, Bulvāru loks, Ārriģas centra daļa u. c.)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskajam ielu un laukumu tīklam;

Tiešā - vāja (+2) Saskaņā ar RVCAZ teritorijas plānojumu, p.6.3. Principiem -
Notiek pilsētībūvnieciskās struktūras daļēja atjaunošana un telpiska sakārtošana,
saglabājot vēsturiskā centra ielu, kvartālu un apbūves tipoloģiju.

Netiešā – stipra (-3) intensīvāka transporta kustība cauri Kīpsalas vēsturiskajai apbūvei

- zemes gabalu struktūrai, apbūvei un tās mērogam, ritmam un raksturīgai proporciju

sistēmai, kas ir atšķirīga dažādās RVC un tā AZ teritorijās, apbūvētās un

neapbūvētās platības raksturīgām attiecībām, kvartālu iekšējās telpas mērogam, funkcijai;

Tiešā – ļoti spēcīga (+4) saskaņā ar RVCAZ teritorijas plānojuma

vispārējiem attīstības mērķiem par kvalitatīvas jaunās arhitektūras radīšanu un augstvērtīgu

pilsētvides dizainu un dotās funkcijas attīstība atbilstoši p.7.1.1.3. un p.8.3.

Netiešā – ļoti spēcīga (-4) saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas atbilst Kultūrvēsturiskās
vides būtiskiem pārveidojumiem (3.punktu)

- apbūves līnijām;

(būvlaides);

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- publiskās ārtelpas un apstādījumu sistēmai;

(neapbūvējamas publiskās ārtelpas - Akadēmijas laukums, Alberta laukums, Dailes teātra apkārtnē
starp Bruņinieku, Brīvības un Šarlotes ielu; Doma laukums; Herdera laukums; Jēkaba laukums;
Līvu laukums; Pils laukums; Rātslaukums; Latviešu strēlnieku laukums; Vašingtona laukums;
Vecpilsētas laukums; Rīgas vēsturiskā centra ielas)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskām ūdenstecēm un ūdenstilpnēm;

(Daugava, mazā Daugava, Bieķengrāvis, Kileveina grāvis, Roņu diķis, Zunds, Āzene, Āgenskalna līcis,
Kileveina grāvis, ostas akvatorijas, Pilsētas kanāls un to krastmalas)

Tiešā - spēcīga (+3) Nozīmīga ūdensmalas attīstība Saskaņā ar RVCAZ teritorijas plānojumu, p.10.3.;

Netiešā – spēcīga (+3) saskaņā ar MK noteikumu 127, p. 7.9. prasībām tiek veidota publiskās ārtelpas sistēma?

2. Pilsētvides lielmēroga ainavisko kvalitāti:

- vēsturiskās apbūves un atsevišķu ielu un laukumu apbūves silueti, ko
veido ēku galvenās dzegas, slīpo jumtu plaknes, arhitektoniskais dekors un
elementi;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- Vecrīgas , RVC laukumu apbūves un Kīpsalas panorāmas

Tiešā - ļoti vāja (-1) saskaņā ar RVCAZ telpiskās kompozīcijas shēmu Objekts ir uztverams no

Daugavas Akvatorijas iebraucot Rīgā pa ūdensceļu un ir ietekme uz Kīpsalas panorāmu(ietekme ļoti vāja)

Netiešā – vāja (+2) pilda RVCAZ teritorijas plānojumā p.6.3. paredzēto pamatuzdevumu.

Saskaņā ar MK noteikumu 127, p. 7.9. tiek veidota publiskās ārtelpas sistēma

- skatu perspektīvas;

- uz Vecrīgu un citām vēsturiskā centra apbūves dominantēm no nozīmīgākajiem skatupunktiem publiskajā ārtelpā
un augstajiem skatu punktiem (Pētera baznīcas skatu laukums, Stacijas pulksteņa restorāna u.c.)
RVC un tā aizsardzības zonā un ārpus tās;

- no RVC teritorijas uz atklātajām pilsētas telpām RVC aizsardzības zonā - Daugavu un tās krastmalām, Pārdaugavu u. c.;

- ielu telpas ietvaros, it sevišķi skatos uz apbūves veidotajiem ielu noslēgumiem - baznīcas, citi neitrāli akcenti;

- ūdensbaseinu virsmas "spoguļi" kontekstā ar citām kultūrvēsturiskās vides sastāvdaļām)

Tiešā - ļoti vāja (-1) saskaņā ar RVCAZ telpiskās kompozīcijas shēmu Objekts ir uztverams no

Daugavas Akvatorijas iebraucot Rīgā pa ūdensceļu (ietekme ļoti vāja),

objekts ir uztverams no augstiem skatu punktiem no Pētera baznīcas skatu laukuma skatoties uz Doma baznīcu

(ietekme ir ļoti vāja), no LZA augstbūves skatoties uz Pētera baznīcas torni (ietekme ir ļoti vāja),

objekts ir uztverams no RVC teritorijas uz Daugavu un tās krastmalām RVC aizsardzības zonā

(ietekme ir ļoti vāja) vērtējums saskaņā ar vizuālās ietekmes analīzes metodiku,

Arhitektūras birojs Forma , 2007.gads

Netiešā -

3. Vēsturiskās apbūves mērogam un raksturam;

(īpaši — viduslaiku, jūgendstila un koka apbūve; kultūrvēsturiski unikālas ēkas; kultūrvēsturiski ļoti vērtīgas ēkas; kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas.)

Tiešā - spēcīga (+3)Realizēts atklāts arhitektūras konkurss jaunbūvēm, lai nodrošinātu RVC un AZ pilsēttelpas autentiskuma līdzsvaru un jaunbūvju estētisko kvalitāti.

Netiešā - spēcīga (+3) Saskaņā ar MK noteikumu 127, p. 7.9. tiek veidota publiskās ārtelpas sistēma;saskaņā ar RVCAZ terotorijas plānojuma p.6.2.

4. Pazemes kultūrvēsturiskajam mantojumam;

(arheoloģiskais kultūrslānis un arheoloģiskie elementi).

5. Publiskās un privātās ārtelpas labiekārtojuma autentiskiem vēsturiskiem elementiem:

- ielu un laukumu dažādie bruģa segumi, ietvju klinkera ķieģeļu segumi, vēsturiskie pagalmu zemes virsmas segumi, parku grants celiņi u. c.;

Tiešā – vāja (+2) labiekārtojumā pielietots betona bruģakmens, kas uztverē ir līdzīgs vēsturiskajam bruģakmenim

Netiešā - ?

- kvartālu iekšējās telpas tradicionālā veidošana ar apstādījumiem;

Tiešā – spēcīga (+3) tiek veidota publiski pieejama labiekārtota ārtelpa saskaņā ar RVCAZ terotorijas plānojuma p.6.3.

Netiešā - ?

- virszemes inženierbūves;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskie labiekārtojuma elementi, publiskās ārtelpas un iekškvartālu, iekšpagalmu telpas arhitektoniskie, funkcionālie un dizaina objekti.

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

6. Ainavu arhitektūras, dārzu mākslas, apstādījumu veidošanas tradīcijām.

(parki, dārzi un vēsturiskās kapsētas – Esplanāde; Grīziņkalns; kanālmalas apstādījumi; Kronvalda parks; Līle kapi, Pokrova kapi un Jēkaba kapi; Vērmanes parks; Viestura dārzs; Ziedoņdārzs;)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

7. Būvmākslas atsevišķo nozaru autentiskiem darinājumiem un tehnoloģiju izpausmēm:

- arhitektūra un būvmāksla;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- dekoratīvā māksla;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- būvamatniecības darinājumi, tehnoloģijas, tehnikas;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- mazās arhitektūras formas;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- materiāli, krāsa, faktūra

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- interjeru dekoratīvā māksla

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

Vērtējums kopā: +16 : 13 = 1.23 ietekmes stiprums , ietekmes nozīmes lielums – Neliela pozitīva

2. Piemērs – Rīgas Biržas ēka , Doma laukums 6 , rekonstrukcija (piemērs , objekts paredzēts vērtēšanai)

1. Pilsētas vēsturisko plānojuma un telpisko struktūru:

- vēsturiskajam pilsētas teritoriālajam dalījuma;

(Vecrīga, Citadele, Bulvāru loks, Ārīgas centra daļa u. c.)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskajam ielu un laukumu tīklam;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- zemes gabalu struktūrai, apbūvei un tās mērogam, ritmam un raksturīgai proporciju sistēmai, kas ir atšķirīga dažādās RVC un tā AZ teritorijās, apbūvētās un

neapbūvētās platības raksturīgām attiecībām, kvartālu iekšējās telpas mērogam, funkcijai;

Tiešā – ļoti spēcīga (+4) Dotās funkcijas attīstība saskaņā ar RVCAZ teritorijas plānojuma

vispārējiem mērķiem un p.7.1.1.1. un p.8.5.

Netiešā – ļoti spēcīga (-4) saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas atbilst Kultūrvēsturiskās vides būtiskiem pārveidojumiem (3.punktu)

- apbūves līnijām;

(būvplaudes);

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- publiskās ārtelpas un apstādījumu sistēmai;

(neapbūvējamas publiskās ārtelpas - Akadēmijas laukums, Alberta laukums, Dailes teātra apkārtnē

starp Bruņinieku, Brīvības un Šarlotes ielu; Doma laukums; Herdera laukums; Jēkaba laukums;

Līvu laukums; Pils laukums; Rātslaukums; Latviešu strēlnieku laukums; Vašingtona laukums;

Vecpilsētas laukums; Rīgas vēsturiskā centra ielas)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - spēcīga (+3) attīsta reprezentatīvu kultūras centru saskaņā ar RVCAZ teritorijas plānojuma vispārējiem mērķiem

- vēsturiskām ūdenstecēm un ūdenstilpnēm;

(Daugava, mazā Daugava, Bieķengrāvis, Kileveina grāvis, Roņu dīķis, Zunds, Āzene, Āgenskalna līcis,

Kileveina grāvis, ostas akvatorijas, Pilsētas kanāls un to krastmalas)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

2. Pilsētvides lielmēroga ainavisko kvalitāti:

- vēsturiskās apbūves un atsevišķu ielu un laukumu apbūves silueti, ko veido ēku galvenās dzegas, slīpo jumtu plaknes, arhitektoniskais dekors un elementi;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- Vecrīgas , RVC laukumu apbūves un Ķīpsalas panorāmas

Tiešā - spēcīga (+3) kultūrvēsturiskās vides autentiskuma saglabāšana saskaņā ar

RVCAZ teritorijas plānojuma p.6.2., 6.3.

Netiešā - spēcīga (+3) kultūrvēsturiskās vides autentiskuma saglabāšana saskaņā ar

RVCAZ teritorijas plānojuma p.6.2., 6.3.

- skatu perspektīvas;

(- uz Vecrīgu un citām vēsturiskā centra apbūves dominantēm no nozīmīgākajiem skatpunktiem publiskajā ārtelpā

un augstajiem skatu punktiem (Pētera baznīcas skatu laukums, Stacijas pulksteņa restorāna u.c.)

RVC un tā aizsardzības zonā un ārpus tās;

- no RVC teritorijas uz atklātajām pilsētas telpām RVC aizsardzības zonā - Daugavu un tās krastmalām, Pārdaugavu u. c.;

- ielu telpas ietvaros, it sevišķi skatos uz apbūves veidotajiem ielu noslēgumiem - baznīcas, citi neitrāli akcenti;

- ūdensbaseinu virsmas "spoguļi" kontekstā ar citām kultūrvēsturiskās vides

sastāvdaļām)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

3. Vēsturiskās apbūves mērogam un raksturam;

(īpaši — viduslaiku, jūgendstila un koka apbūve; kultūrvēsturiski unikālas ēkas; kultūrvēsturiski ļoti vērtīgas ēkas;

kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas.)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

4. Pazemes kultūrvēsturiskajam mantojumam;

(arheoloģiskais kultūrlānis un arheoloģiskie elementi).

Tiešā - ?

Netiešā - bez izmaiņām (0)

5. Publiskās un privātās ārtelpas labiekārtojuma autentiskiem vēsturiskiem elementiem:

- ielu un laukumu dažādie bruģa segumi, ietvju klinkera ķieģeļu segumi, vēsturiskie pagalmu zemes virsmas segumi, parku grants celiņi u. c.;

Tiešā – vāja (-2) labiekārtojumā pielietots betona bruģakmens, kas uztverē ir līdzīgs vēsturiskajam bruģakmenim, bet nav autentisks (jāprecizē bruģis???)

Netiešā - ?

- kvartālu iekšējās telpas tradicionālā veidošana ar apstādījumiem;

Tiešā - ?

Netiešā - ?

- virszemes inženierbūves;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskie labiekārtojuma elementi, publiskās ārtelpas un iekškvartālu, iekšpagalmu telpas arhitektoniskie, funkcionālie un dizaina objekti.

Tiešā - spēcīga (+3) atbilst RVCAZ teritorijas plānojuma p.10.4.3.

Netiešā - bez izmaiņām (0)

6. Ainavu arhitektūras, dārzu mākslas, apstādījumu veidošanas tradīcijām.

(parki, dārzi un vēsturiskās kapsētas – Esplanāde; Grīziņkalns; kanālmalas apstādījumi; Kronvalda parks; Lielie kapi, Pokrova kapi un Jēkaba kapi; Vērmanes parks; Viestura dārzs; Ziedoņdārzs;)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

7. Būvmākslas atsevišķo nozaru autentiskiem darinājumiem un tehnoloģiju izpausmēm:

- arhitektūra un būvmāksla;

Tiešā - ? nepieciešams konsultants

Netiešā - ? nepieciešams konsultants

- dekoratīvā māksla;

Tiešā - nepieciešams konsultants

Netiešā - nepieciešams konsultants

- būvamatniecības darinājumi, tehnoloģijas, tehnikas;

Tiešā - nepieciešams konsultants

Netiešā - nepieciešams konsultants

- mazās arhitektūras formas;

Tiešā - nepieciešams konsultants

Netiešā - nepieciešams konsultants

- materiāli, krāsa, faktūra

Tiešā - nepieciešams konsultants

Netiešā - nepieciešams konsultants

- interjeru dekoratīvā māksla

Tiešā - nepieciešams konsultants

Netiešā - nepieciešams konsultants

Vērtējums kopā : +12 : 7 = +1.71 ietekmes stiprums , ietekmes nozīme – neliela pozitīva

3. Piemērs – Tirdzniecības centrs Zara, Tērbatas iela, jaunbūve (piemērs, objekts nav paredzēts vērtēšanai)

1. Pilsētas vēsturisko plānojuma un telpisko struktūru:

- vēsturiskajam pilsētas teritoriālajam dalījumam;

(Vecrīga, Citadele, Bulvāru loks, Ārīgas centra daļa u. c.)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskajam ielu un laukumu tīklam;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- zemes gabalu struktūrai, apbūvei un tās mērogam, ritmam un raksturīgai proporciju sistēmai, kas ir atšķirīga dažādās RVC un tā AZ teritorijās, apbūvētās un

neapbūvētās platības raksturīgām attiecībām, kvartālu iekšējās telpas mērogam, funkcijai;

Tiešā – ļoti spēcīga (-4) Dotās funkcijas attīstība saskaņā ar RVCAZ teritorijas plānojuma p.8.4. un MK noteikumu 127 p.3.1.3. nav pieļaujama

Netiešā – ļoti spēcīga (-4) saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas atbilst Kultūrvēsturiskās vides būtiskiem pārveidojumiem (3.punktu)

- apbūves līnijām;

(būvlaides);

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- publiskās ārtelpas un apstādījumu sistēmai;

(neapbūvējamas publiskās ārtelpas - Akadēmijas laukums, Alberta laukums, Dailes teātra apkārtnē starp Bruņinieku, Brīvības un Šarlotes ielu; Doma laukums; Herdera laukums; Jēkaba laukums; Līvu laukums; Pils laukums; Rātslaukums; Latviešu strēlnieku laukums; Vašingtona laukums; Vecpilsētas laukums; Rīgas vēsturiskā centra ielas)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskām ūdenstecēm un ūdenstilpnēm;

(Daugava, mazā Daugava, Bieķengrāvis, Kileveina grāvis, Roņu diķis, Zunds, Āzene, Āgenskalna līcis, Kileveina grāvis, ostas akvatorijas, Pilsētas kanāls un to krastmalas)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

2. Pilsētvides lielmēroga ainavisko kvalitāti:

- vēsturiskās apbūves un atsevišķu ielu un laukumu apbūves silueti, ko veido ēku galvenās dzegas, slīpo jumtu plaknes, arhitektoniskais dekors un elementi;

Tiešā – Spēcīga (-3) Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma p.6.3.principiem

Netiešā - Spēcīga (-3) Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma p.6.3.principiem

- Vecrīgas, RVC laukumu apbūves un Ķīpsalas panorāmas

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- skatu perspektīvas;

(- uz Vecrīgu un citām vēsturiskā centra apbūves dominantēm no nozīmīgākajiem skatupunktiem publiskajā ārtelpā un augstajiem skatu punktiem (Pētera baznīcas skatu laukums, Stacijas pulksteņa restorāna u.c.)

RVC un tā aizsardzības zonā un ārpus tās;

- no RVC teritorijas uz atklātajām pilsētas telpām RVC aizsardzības zonā - Daugavu un tās krastmalām, Pārdaugavu u. c.;

- ielu telpas ietvaros, it sevišķi skatos uz apbūves veidotajiem ielu noslēgumiem - baznīcas, citi neitrāli akcenti;

- ūdensbaseinu virsmas "spoguļi" kontekstā ar citām kultūrvēsturiskās vides sastāvdaļām)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

3. Vēsturiskās apbūves mērogam un raksturam;

(īpaši — viduslaiku, jūgendstila un koka apbūve; kultūrvēsturiski unikālas ēkas; kultūrvēsturiski ļoti vērtīgas ēkas; kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas.)

Tiešā - Spēcīga (-3) Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma p.6.3.principiem

Netiešā - Spēcīga (-3) Saskaņā ar MK noteikumu Nr.127 izmaiņas nav atbilstoši šo pašu noteikumu (4.- 8.punktu) nosacījumiem, nav atbilstoši RVCAZ teritorijas plānojuma p.6.3.principiem

Arhitektūras Birojs FORMA, SIA un Kristis Kārklīšs Design, LLC

4. Pazemes kultūrvēsturiskajam mantojumam;

(arheoloģiskais kultūrlānis un arheoloģiskie elementi).

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

5. Publiskās un privātās ārtelpas labiekārtojuma autentiskiem vēsturiskiem elementiem:

- ielu un laukumu dažādie bruģa segumi, ietvju klinkera ķieģeļu segumi, vēsturiskie pagalmu zemes virsmas segumi, parku grants celiņi u. c.;

Tiešā – vāja (-2) labiekārtojumā pielietots betona bruģakmens, kas uztverē ir līdzīgs vēsturiskajam bruģakmenim, bet nav autentisks (jāprecizē bruģis???)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- kvartālu iekšējās telpas tradicionālā veidošana ar apstādījumiem;

Tiešā - vāja (-2) labiekārtojumā nav apstādījumu

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- virszemes inženierbūves;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- vēsturiskie labiekārtojuma elementi, publiskās ārtelpas un iekškvartālu, iekšpagalmu telpas arhitektoniskie, funkcionālie un dizaina objekti.

Tiešā - vāja (-2) neatbilst RVCAZ teritorijas plānojuma politikai p.10.4.3.

Netiešā - bez izmaiņām (0)

6. Ainavu arhitektūras, dārzu mākslas, apstādījumu veidošanas tradīcijām.

(parki, dārzi un vēsturiskās kapsētas – Esplanāde; Grīziņkalns; kanālmalas apstādījumi; Kronvalda parks;

Lielie kapi, Pokrova kapi un Jēkaba kapi; Vērmanes parks; Viestura dārzs; Ziedoņdārzs;)

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

7. Būvmākslas atsevišķo nozaru autentiskiem darinājumiem un tehnoloģiju izpausmēm:

- arhitektūra un būvmāksla;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- dekoratīvā māksla;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- būvamatniecības darinājumi, tehnoloģijas, tehnikas;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- mazās arhitektūras formas;

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- materiāli, krāsa, faktūra

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

- interjeru dekoratīvā māksla

Tiešā - bez izmaiņām (0)

Netiešā - bez izmaiņām (0)

Vērtējums kopā : -26 : 9 = -2.89 ietekmes stiprums , ietekmes nozīme – vidēja/liela negatīva

Arhitektūras Birojs FORMA, SIA un Kristis Kārklīšs Design, LLC